

Parelen in kunst, natuur en dans, Museum de Lakenhal

Een prikkeling voor alle zintuigen

Hoe komt de parel aan het oor van het meisje van Vermeer? Dat was de vraag die Karin Post, gastcurator van Museum de Lakenhal in Leiden, zichzelf stelde. De parel moet een immense reis hebben afgelegd voor hij op dit schilderij kon worden vereeuwigd. 'Parelen in kunst, natuur en dans' vertelt dit mysterieuze verhaal.

Dit wordt zowel vertolkt door de danser die een parel wordt in de 3D animaties van Yvonne Fontijne als door de videobeelden van Daniëlle Kwaaitaal en Natalia Horecna, die Siluce in verschillende gedaanten haar parel achterna laten reizen. Uiteindelijk wordt ze zelf bijna één met de zee, vechtend als anemoonachtige gedaante tegen de stroming in het videowerk van Koen Hauser. Opmerkelijk genoeg neemt tweedimensionale kunst een zeer grote plaats in binnen de expositie, juist wanneer het om het vastleggen van beweging gaat. In de korte film van Michael Schumacher ('Chasing pearls', 2012, regie Daniël Gallenkamp) is de parel een object van begeerte, waar men koortsachtig achteraan gaat, zonder er daadwerkelijk grip op te krijgen. Feitelijk drukt elke cultuur haar stempel op de grillige parel, die gevormd wordt naar believen.

Naast een pure, mooie kant kent de parel ook een duistere kant: meerdere zonden kunnen ermee in verband worden gebracht. Zijn waarde leidt tot hebzucht en ijdelheid; het dragen ervan wekt wellust op, zoals spreekt uit de vleselijkheid van Berend Striks 'The pearl' en 'The frog' van Erik van Lieshout. Zelfs de pareloester is niet geheel onschuldig. Een installatie van Anne van der Zwaag en Johan Ambaum, gebaseerd op het achttiende-eeuwse 'Het oestereten' (1735, Jean-François de Troy), getuigt overduidelijk van vraatzucht. Als Siluce aan het eind van haar reis is gekomen wordt de parel dan ook haar dood. Terwijl haar vriendinnen haar sterven bewenen, dat tragisch maar schitterend in beeld wordt gebracht in een samengesteld videokunstwerk van Het Nationale Ballet, lijkt de parel in het werk van Scarlett Hooft Graafland alweer op het punt te staan om aan een nieuwe reis te beginnen.

Wie dacht dat een tentoonstelling die zo multimediaal en cross-disciplinair van aard is niet in de Lakenhal thuishoort, heeft het mis. De Lakenhal, die zichzelf ook wel 'Het brutale zusje van het Rijksmuseum' noemt, wil haar publiek juist inspireren door nieuwe perspectieven op de oudere collecties te bieden. Het is bijzonder te zien hoe de parelcultuur is verweven met de geschiedenis van de lakenindustrie. Net als het laken is ook de parel immers een handelsproduct.

'Parelen in kunst, natuur en dans' is een verfrissende maar uitdagende kijk op de geschiedenis en het beeld van de parel. Door de vele uitstapjes naar geleende stukken van partijen als Naturalis, het Museum van Volkenkunde, het Eye Film Instituut Nederland en dankzij de samenkomst van kunstenaars uit alle disciplines is 'Parelen' geen tentoonstelling, maar een ervaring. Een dansant sprookje in tien scènes, waarvoor alle registers op het gebied van kunst, cultuur, geschiedenis en wetenschap opengaan.

© Cutting Edge - 3 oktober 2012

http://www.cuttingedge.nl/podiumexpo/parelen-kunst-natuur-en-dans-museum-de-lakenhal?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter